

Miljøoplysningsloven – bredere adgang til miljødata

Miljøoplysningsloven giver borgere en videre ret til at se oplysninger om miljøet end den almindelige offentlighedslov. Loven bygger på Aarhuskonventionen og har særskilte frister.

En særlov om miljøinformation

Miljøoplysningsloven er en særlov, der supplerer den almindelige offentlighedslov, når det handler om oplysninger om miljøet. Loven gennemfører EU's direktiv om aktindsigt i miljøoplysninger og hviler på grundlag af Aarhuskonventionen – en international aftale, som Danmark har tilsluttet sig, om borgernes ret til miljøinformation, deltagelse i beslutningsprocesser og adgang til klageinstanser i miljørager.

Hvad er miljøoplysninger?

Begrebet "miljøoplysninger" er bredt og dækker oplysninger om:

- Tilstanden i miljøet – luft, vand, jord, flora, fauna
- Faktorer, der påvirker miljøet – stråling, kemikalier, støj, affald
- Tiltag, planer, programmer og politikker, der vedrører miljøet
- Økonomi og analyser, der er brugt i forbindelse med miljøbeslutninger
- Sundhed og sikkerhed, for så vidt de påvirkes af miljøets tilstand

Det er en meget bred definition, og i tvivlstilfælde bør du anmode om aktindsigt med henvisning til begge love.

Hvad er forskellen på miljøoplysningsloven og offentlighedsloven?

Miljøoplysningsloven giver en videre ret til aktindsigt end offentlighedsloven på flere punkter:

- Bredere kreds af myndigheder: Loven gælder ikke blot offentlige myndigheder, men også private virksomheder og organisationer, der udøver offentlige administrative funktioner vedrørende miljøet.
- Færre undtagelsesmuligheder: Undtagelserne er snævrere – fx er interne dokumenter ikke automatisk undtaget på samme måde som efter offentlighedsloven.

- Pligt til aktivt at sprede information: Myndigheder er ikke blot passive – de skal aktivt gøre miljøoplysninger tilgængelige for offentligheden.

Særlige frister

Miljøoplysningsloven har andre frister end offentlighedsloven:

- Udgangspunktet er 1 måned fra modtagelse af anmodningen.
- Fristen kan forlænges til 2 måneder, hvis mængden eller kompleksiteten af oplysningerne gør det nødvendigt – men du skal have besked inden udløbet af 1-månedersfristen.

Disse frister er altså noget længere end de 7 arbejdsdage, der gælder efter offentlighedsloven. Til gengæld er adgangen bredere.

Aarhuskonventionen og borgernes rolle

Aarhuskonventionen, der er indgået under FN's Europæiske Økonomiske Kommission (UNECE), er unik ved at give borgerne konkrete rettigheder i miljøspørgsmål. Den hviler på tre søjler:

- Ret til information om miljøet
- Ret til at deltage i beslutninger om miljøet
- Ret til at gå til domstolene i miljøsager

Miljøoplysningsloven implementerer den første søjle i dansk ret. Det er en stærk rettighed, som borgere, NGO'er og journalister kan bruge til at følge med i miljøbeslutninger og holde myndighederne ansvarlige.